

УДК 811.161.2'243:37.09.32]:[37.091.212:72]
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/27.203394>

Галина БОЙКО,
orcid.org/000-0002-03866-5478
викладач кафедри іноземних мов
Національного університету «Львівська політехніка»
(Львів, Україна) GalBojko@gmail.com

ПРОВЕДЕННЯ БІНАРНИХ ЗАНЯТЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ

Статтю присвячено важливим етапам проведення бінарних занять з української мови як іноземної та вивченню архітектурної термінології на основі науково-популярних і технічних текстів зі студентами іноземцями другого курсу Національного університету «Львівська політехніка». Чітко окреслено визначення бінарного уроку як однієї з форм реалізації міжпредметних зв'язків та інтеграції знань з кількох предметів. Це також засіб підвищення мотивації вивчення предмета, оскільки створюють умови для практичного застосування знань; розвивають навички самоосвіти, тому що велику частину підготовки до заняття студенти-іноземці здійснюють самостійно й у позаурочний час; на бінарних заняттях відбувається перенесення вміння в нові галузі, які не вивчалися раніше, що допомагає студентам приймати рішення творчих виробничих ситуацій. Розглянуто нетрадиційний вид уроку, який є радше однією з форм проекту, що дає змогу інтегрувати знання з різних галузей для вирішення однієї проблеми. Загалом описано 5 типів бінарних занять: 1. Тип заняття: формування нових знань. 2. Тип заняття: навчання вмінь і навичок. 3. Тип заняття: застосування знань на практиці. 4. Тип заняття: повторення, систематизації й узагальнення знань, закріплення вмінь. 5. Тип заняття: контролю й перевірки знань і вмінь. Кожен із п'яти типів і форм бінарних занять включає мету занять – організація роботи із засвоєння понять, наукових фактів, передбачених навчальною програмою, і завдання: а) освітні, б) виховні та в) розвивальні. До кожного типу бінарних занять наведені приклади. Подано важливі принципи розуміння, засвоєння й накопичення словникового запасу мови на основі науково-популярних і технічних текстів, які є базою для розвитку аналітичних здібностей, винахідливості й компетентності студентів-іноземців. Запропоновано один із зразків бінарного заняття для вивчення української мови в інішомовному середовищі. Наведено зразок проведення бінарного практичного заняття в групі студентів-архітекторів другого курсу. Описано приклади дотекстових і післятекстових вправ із прикладами, які є допомогою студентам-іноземцям для засвоєння лексики й термінології української мови. Зосереджено увагу на проблемах викладання української мови як іноземної в технічних вишах. Подано спостереження щодо застосування сучасних педагогічних технологій як форми організації навчання.

Ключові слова: бінарне заняття, українська мова як іноземна, архітектура, інтеграція знань, науково-популярні тексти, інішомовне середовище.

Galina BOYKO,
orcid.org/000-0002-03866-5478
Teacher of the Department of Foreign Languages
of the National University "Lviv Polytechnic"
(Lviv, Ukraine) GalBojko@gmail.com

CONDUCTING BINARY CLASSES IN UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE FOR FOREIGN STUDENTS-ARCHITECTS

The article is devoted to the important stages of conducting binary classes in the Ukrainian language as a foreign language and studying architectural terminology on the basis of popular science and technical texts with foreign students of the second year of National University "Lviv Polytechnic". The definition of a binary lesson as a form of implementation of cross-curricular communication and integration of knowledge in several subjects is clearly defined. It is also a means of enhancing the motivation of learning the subject as it creates the conditions for the practical application of knowledge; develop self-education skills, because most of the preparation for foreign students is carried out independently and after lessons; at binary classes, skills are transferred to new areas that have not been studied before, which helps students make creative industrial situations.

An unconventional kind of lesson is considered, which is rather a form of project that allows you to integrate knowledge from different fields to solve one problem. In general, 5 types of binary classes are described: 1. Type of employment: formation of new knowledge. 2. Type of training: teaching skills. 3. Type of employment: application of knowledge in practice. 4. Type of employment: repetition, systematization and generalization of knowledge, consolidation of skills. 5. Type of employment: control and testing of knowledge and skills. Each of the five types and forms of binary classes includes: the purpose of the classes is to organize the assimilation of concepts, scientific facts foreseen by the curriculum

and tasks: a) educational, b) educative and c) developing. Examples are given for each type of binary class. Important principles of understanding, mastering and accumulating vocabulary of the language on the basis of popular science and technical texts, which are the basis for the development of analytical skills, ingenuity and competence of foreign students, are presented in the article. One of the examples of a binary lesson for studying Ukrainian in a foreign language is offered. The example of conducting a binary practical training in the group of students-architects of the second year is given. Examples of pre-text and post-text exercises with examples that help foreign students to master the vocabulary and terminology of the Ukrainian language are described. The focus is on the problems of teaching Ukrainian as a foreign language in technical colleges. The article presents observations on the use of modern pedagogical technologies as a form of learning organization.

Key words: *binary classes, Ukrainian as a foreign language, architecture, knowledge integration, popular science texts, foreign language environment.*

Постановка проблеми. Сучасні потреби вивчення української мови як іноземної в технічних вишах акцентують увагу передусім на розвитку та збереженні української мови, якісній розбудові українського мовного простору та пошуку нових найрізноманітніших методів викладу й подачі мовного матеріалу студентам-іноземцям. Пізнання студентом мови як феномена національної культури сприяє формуванню соціолінгвістичної компетенції – здатності користуватися мовними формами, доцільними в певному соціолінгвістичному контексті, відповідно, дає можливість адекватної взаємодії та взаєморозуміння людей в умовах іншомовної культури (Лещенко, 2013: 253). Наголосимо, що вивчення мови – це важкий і кропіткий процес. Кожен, хто вчить і навчає, шукає якомога ефективніші методи її засвоєння та подачі. Бінарні уроки стали вирішенням для вивчення української мови як іноземної в технічних вишах. Саме пошук і застосування сучасних педагогічних технологій як форми організації навчання та поєднання теорії й практики або двох предметів як вид навчального заняття – це завдання бінарних уроків, які дають змогу інтегрувати знання з різних галузей для вирішення однієї проблеми, застосувати отримані знання на практиці (Мельник, 2015: 1).

Аналіз досліджень. Вивчення термінології на заняттях з української мови в іншомовній аудиторії – питання досить поширене й часто досліджуване. У процесі вивчення української мови як іноземної особливої уваги потребує засвоєння її термінологічної лексики, особливо термінології тієї галузі, фахівцем із якої готується стати студент. Тому дослідження методик опрацювання зі студентами-іноземцями української термінології є актуальним і дуже потрібним, так вважає З. Куньч (Куньч, 2008: 198). Засвоєння студентом-іноземцем української термінології свого фаху ускладнено кількома обставинами. Насамперед тим, що в процесі повсякденного спілкування іноземного студента в українськомовному середовищі термінологічна лексика не звучить. По-друге, засво-

єння іноземцями українських термінів викликає труднощі через невпорядкованість і недостатню усталеність окремих терміносистем. По-третє, вивчення студентом фахової мови відбувається паралельно й на заняттях з української мови, і під час вивчення фахових дисциплін. Тому засвоєння фахової термінології відбувається й під керівництвом викладача-філолога, і через лекції або коментарі викладача фахових дисциплін. Поради й настанови різних викладачів можуть відрізнятися, і це, звичайно, не сприятиме кращому засвоєнню відповідної термінологіки. По-четверте, набуваючи навичок професійної роботи під час виробничої практики, студент-іноземець може зіштовхнутися з виробничо-професійним жаргоном, у якому певні поняття мають свої назви, відмінні від термінологічних, які часто навіть не зафіксовані ані в підручниках, ані в словниках (Куньч, 2008: 199). Також одним із ефективних способів засвоєння української мови як іноземної є вивчення її лексичного складу засобами словотвору, як вважає Н. Дзеньдзюра (Дзеньдзюра, 2014: 79). Створити умови мотивованого практичного застосування знань, навичок і вмінь, дати студентам-іноземцям можливість побачити результати своєї праці й отримати від неї радість і задоволення, зацікавити їх у вивченні лексики, граматики й термінології української мови на основі науково-популярних і технічних текстів, зробити заняття захопливими, удосконалити комунікативно-пізнавальні вміння, спрямовані на систематизацію й поглиблення знань та обмін цими знаннями в умовах співробітництва, – усе це мета бінарного уроку. Фахівці активно працюють над дослідженням цього питання й упроваджують його в навчальний процес як середньої, так і вищої школи. Чітко описані завдання й мета нетрадиційного подвійного уроку в працях О. Лисицької та І. Мельника. Та яким би не був важким процес вивчення мови, найвищий щабель успіху, якого повинен досягти й студент-іноземець, і викладач, – це комунікація, тобто вміння спілкуватися не тільки в аудиторії, а й поза її межами (Козелко, 2015: 127).

Важливими й недослідженими залишаються кілька питань, які можна простежити в процесі викладання та подачі термінологічної частини мови на основі науково-популярних і технічних текстів з української мови в іншомовній аудиторії: 1. Як провести бінарне заняття і представити матеріал для студентів-чужоземців, якщо вони різного рівня підготовки й різних спеціальностей в одній групі? 2. Як організувати, зацікавити й мотивувати студентів до вивчення української мови в технічному виші, якщо студенти-іноземці на мають середнього й високого рівня підготовки з УМІ та не до кінця розуміють лекції за спеціальністю? 3. Який навчальний матеріал подати студентам для ефективного і швидкого вивчення термінів і як їх застосувати на практиці? І це ще не всі питання, які виникають у процесі вивчення основного матеріалу. Але саме вони націлюють нас на пошук нових методів, які допоможуть об'єднати теоретичне і практичне на одному занятті, а також об'єднати студентів і скерувати навчання в правильне русло.

Мета статті – показати, як саме найдоступніше можна передати елементарні знання з термінології іноземним студентам і як допомогти їм засвоїти термінологічну систему української мови; дослідити можливості використання науково-популярних і технічних текстів з української мови в іншомовній аудиторії, розкрити одну з форм реалізації міжпредметних зв'язків та інтеграції знань із кількох предметів на прикладі нетрадиційного виду заняття – бінарного; забезпечити можливість більш швидкого формування лексико-семантичних навичок у процесі викладання української мови іноземним студентам технічних спеціальностей; показати систему можливих методичних прийомів і матеріалів, спрямованих на вивчення термінів; указати на шляхи реалізації комунікативного й функціонально-стилістичного підходів під час формування мовної, мовленнєвої та комунікативної компетенцій на заняттях з української мови в іншомовній аудиторії.

Виклад основного матеріалу. Бінарні заняття – одна з форм реалізації міжпредметних зв'язків та інтеграції знань із кількох предметів. Це нетрадиційний вид занять. Бінарне заняття за своєю природою є однією з форм проекту, а саме зазвичай це міжпредметний, внутрішній короткостроковий чи середньої тривалості проект. Бінарні заняття дають змогу інтегрувати знання з різних галузей для вирішення однієї проблеми, застосувати отримані знання на практиці; розвивають аналітичні здібності, винахідливість і компетентність студентів; володіють величезним виховним

потенціалом. Це також засіб підвищення мотивації вивчення предмета, оскільки створюють умови для практичного застосування знань; розвивають навички самоосвіти, тому що велику частину підготовки до заняття студенти-іноземці здійснюють самостійно й у позаурочний час; на бінарних заняттях відбувається перенесення вміння в нові галузі, що не вивчалися раніше, що допомагає студентам приймати творчі рішення. Завдання бінарних занять: 1. Застосування сучасних педагогічних технологій як форми організації навчання. 2. Поєднання теорії й практики або двох предметів як вид навчального заняття (нетрадиційний вид уроку). Мета бінарного заняття: 1. Створити умови мотивованого практичного застосування знань, навичок і вмінь. 2. Дати іноземцям можливість побачити результати своєї праці й отримати від неї радість і задоволення. 3. Зацікавити їх вивченням предметів, зробити практичні заняття цікавими й захопливими. 4. Удосконалити комунікативно-пізнавальні вміння, спрямовані на систематизацію і поглиблення знань та обмін цими знаннями в умовах співробітництва. Ознаки бінарного заняття: 1. Об'єднання творчих і практичних методів навчання на спільному уроці. 2. Досягнення подвійної (бінарної) мети – засвоєння знань і водночас практичне їх застосування. 3. Злиття процесів засвоєння знань і формування первинних умінь і навичок, їх взаємовплив. 4. Матеріально-технічна та методична забезпеченість (Мельник, 2015: 1).

Типи й форми бінарних занять.

1. Тип заняття: формування нових знань, що конструюються у формах: заняття-лекція; заняття-подорож; заняття-експедиція; заняття-дослідження; заняття-інсценівка; навчальна конференція; заняття-екскурсія; проблемне заняття. Мета занять формування знань – організація роботи із засвоєння понять, наукових фактів, передбачених навчальною програмою. Завдання: а) освітні: познайомити; дати уявлення; навчити читання й аналізу; активізувати пізнавальну активність; розкрити типові риси тощо; б) виховні: виховання почуття поваги до України; формування екологічної культури; естетичне виховання тощо; в) розвивальні: продовжити розвиток уміння аналізувати, зіставляти, порівнювати, виділяти головне; наводити приклади, формувати вміння роботи з літературою, картами, таблицями, схемами тощо.

2. Тип заняття: навчання вмінь і навичок передбачає форми: заняття-практикум; заняття-твор; заняття-діалог; заняття – ділова чи рольова гра; комбіноване заняття; подорож; експедиція тощо. Мета цього типу заняття – виробити

в студентів визначені вміння й навички, передбачені навчальною програмою. Завдання: а) освітні: познайомити; дати уявлення; виробити вміння; навчити володіння прийомами; поглибити знання; б) виховні: показати роль; залучити до активної практичної діяльності; сприяти вихованню любові до природи й культури та розвинути екологічну свідомість; удосконалювати навички спілкування; в) розвивальні: навчити працювати з додатковою літературою й іншими джерелами інформації; виступати перед аудиторією: формувати критичне мислення; уміння аналізувати, виділяти головне, узагальнювати й робити висновки.

3. Тип заняття: застосування знань на практиці. Основні форми занять цього типу: рольові й ділові ігри; практикуми; заняття із захисту проєктів; подорож; експедиція тощо. Мета цього типу заняття – застосування знань на практиці. Завдання: а) освітні: навчити застосовувати отримані знання на практиці; оперувати наявним потенціалом у конкретній ситуації; закріпити уміння й навички роботи; навчити відстоювати свою точку зору; закріпити вміння виділяти проблеми. б) виховні: залучити до активної діяльності; формувати культуру, у тому числі й екологічну, формувати людяність і щирість у студентів; удосконалювати навички спілкування; в) розвивальні: удосконалювати уміння роботи зі джерелами знань; удосконалювати навички аналізу, узагальнення; уміння виступати й захищати свою точку зору; розвивати творчі здібності; розвивати комунікативні навички роботи в групах.

4. Тип заняття: повторення, систематизації й узагальнення знань, закріплення вмінь. Це заняття має найбільші можливості інтеграції та реалізації міжпредметних зв'язків. Форми цього типу заняття: повторювально-узагальнювальне заняття; диспут; гра, конкурс, вікторина; театралізоване заняття; заняття-удосконалення; заключна конференція; заняття-консультація; оглядова лекція; оглядова конференція; заняття-бесіда. Завдання: а) освітні: виявити якість і рівень оволодіння знаннями й уміннями, отриманими на заняттях; узагальнити матеріал як систему знань, перевірити здатність до творчого мислення й самостійної діяльності, закріпити вміння працювати з текстовими завданнями; б) виховні: сприяти формуванню відповідального ставлення до навчання, готовності й мобілізації зусиль на безпомилкове виконання завдань, виявити найбільшу активність у їх виконанні; виховати культуру навчальної праці, навичок самоосвіти, ощадливої витрати часу; в) розвивальні: розвинути логічне мислення, пам'ять, здатність до аналізу

й синтезу; формувати навички самоконтролю, навички роботи в колективі.

5. Тип заняття: контролю й перевірки знань і вмінь. Форми заняття: залік; вікторина; конкурси; огляд знань; захист творчих робіт, проєктів; творчий звіт; контрольна робота; співбесіда. Мета заняття контролю знань і вмінь – здійснити контроль навчання, продовжити систематизацію знань, виявити рівень засвоєння матеріалу, сформованості вмінь і навичок. Завдання: а) освітні: виявити якість і рівень оволодіння знаннями й уміннями, отриманими на попередніх заняттях з теми, узагальнити матеріал як систему знань; б) виховні: виховувати загальну культуру, естетичне сприйняття навколишнього; створити умови для реальної самооцінки студентів, реалізації їх як особистостей; в) розвивальні: розвивати просторове мислення, уміння класифікувати, формулювати висновки; розвивати комунікативні навички під час роботи в групах, розвивати пізнавальний інтерес; розвивати вміння пояснювати особливості чи закономірності, аналізувати, зіставляти, порівнювати.

План підготовки до бінарного заняття. 1. Викладач визначає тему за навчальною програмою, цілі, завдання заняття, спільні для обох предметів і специфічні для кожного. 2. Залежно від теми, мети й завдань заняття визначається його тип. 3. Відповідно до теми, завдань, типу заняття з урахуванням мовленнєвої підготовки, спеціальності й індивідуальних особливостей студентів, добирається фактичний і дидактичний матеріал. 4. Обирається найбільш ефективне поєднання методів і прийомів, відповідно до поставленої мети, змісту навчального матеріалу, дидактичних завдань навчальних предметів, що інтегруються. 5. Обмірковується структура заняття. Акцент робиться на самостійній пізнавальній діяльності іноземців (а не заучуванні готових висновків), створенні проблемних ситуацій з урахуванням логіки навчальних дисциплін. 6. Визначається ступінь участі викладача і студента: або вони працюють на рівних (відбувається діалог), або хтось із них «включається» в заняття епізодично (Мельник, 2015: 2–3).

Обрати тему заняття допомагає програма, за якою іноземці навчаються упродовж чотирьох років у Національному університеті «Львівська політехніка» (далі НУ «ЛП»). Тематика досить різноманітна: 1. Тексти за спеціальністю (хімія, екологія, фармація, економіка, комп'ютерні науки, архітектура, будівництво, геодезія, механіка, енергетика тощо). 2. Історія України та її культура. 3. Філософія. 4. Письменники,

художники, композитори України. 5. Україна: міста, річки, гори; звичаї, традиції, побут тощо. Відповідно, іноземним студентам досить важко вивчити лексико-семантичну структуру та засвоїти термінологічну систему української мови. Тому пропонуємо для розгляду бінарне заняття типу: формування нових знань – заняття-дослідження. Оскільки в НУ «ЛП» серед іноземних студентів переважають студенти-архітектори, на основі матеріалів із їхніх лекційних занять ми презентуємо практичне бінарне заняття-дослідження за темою «Колони», складене для другого курсу (Бойко, 2014: 52–57). Матеріали складені так, щоб кожен студент-іноземець зумів зосередитися й розкрити свій потенціал відповідно до рівня підготовки та обізнаності. Час проведення заняття – дві години з невеликою перервою. Структура заняття чітко розділена на три частини: пізнання, розуміння й аналіз. Розпочинаємо з пізнання та дослідження нових слів, термінів і їх значення в дотекстових завданнях, перше з яких – *Коментар* до тексту. Нові слова обов'язково повинні мати наголошення, синоніми, тлумачення, приклади та пояснення, з якої мови вони походять. Дуже ефективними для роботи з новими словами є зображення (картки, ілюстрований словник чи презентація). Наприклад: 1. Коментар до тексту: *Колона* – вертикальні опорні конструкції. *Пілястр* – плоский, схожий на колону виступ на поверхні стіни чи стовпа. *Лотос* – південна водяна рослина родини лататтевих з великими красивими квітками та їстівними плодами. *Хатхор* (*Хатор*) – у стародавньому Єгипті релігійна богиня неба, богиня любові, веселості й музики; жінка з рогами корови та сонячним диском на голові. *Консоль* – опорна конструкція чи балка, закріплена одним кінцем, що підтримує частини будівлі чи інші предмети, які виступають. *Дах* – верхня частина будівлі, що слугує її покриттям; покрівля. *Лата* – довга жердина або дошка, яку кладуть упоперек кроків (два брусів, з'єднані в горішній частині під кутом і закріплені долішніми кінцями до стін будівлі, на яких тримається дах), тощо. Запам'ятати слова дуже важко без їх використання в реченні й тексті. Тому наступне завдання – опрацювати слова в найрізноманітніших вправах і ситуаціях. Наприклад: 1. Викресліть зайве слово: 1) *колона, колода, балка, ордер*; 2) *лотос, ліля, вінок, ліана*; 3) *папірус, парус, папір, листок*; 4) *церемонія, обряд, цирк, свято*; 5) *пучок, в'язка, консоль, сукупність*; 6) *гроші, валюта, волюта, купюри*. 2. Згрупуйте у дві колонки слова з коментаря до тексту: *Назви людей, тварин і рослин. Назви матеріалів і пред-*

метів. 3. Доберіть із довідки слова доконаного чи недоконаного виду дієслова: *розходитись, відтворити, підробляти, закручувати, формувати, поширювати, використовувати, сплітати, підтримати*. **Довідка:** *поширити, підробити, розійтись, закрутити, сформувати, відтворити, використати, сплести, підтримувати*. 5. Повторіть слово голосно й із правильним наголосом. 6. Напишіть у зошит і допишіть переклад тощо. Традиційно після вивчення нових слів ми мали б читати текст і пізнати нову інформацію, але дуже травматичний момент для студентів – це читати вголос новий матеріал, група зразу ж розхолоджується, ніхто нічого не чує, не розуміє, оскільки текст науково-популярний чи технічний і містить багато складних слів. Тому ми пропонуємо, щоб студенти читали про себе для ознайомлення й перекладали нові слова. Для ефективного процесу пропонуємо переказувати текст абзацами, кожен по черзі. Якщо абзаци великі, слухаємо навіть одне речення, але говорять усі. Обов'язкова умова – використовувати нові слова. Зразок тексту: «**Колони** – вертикальні опорні конструкції, що складаються з бази, стовбура й капітелі. У Греції колони несли антаблемент і разом із ним підтримували дах. Римляни, на відміну від греків, використовували колони швидше в декоративних цілях і надавали перевагу аркові системі грецькій стійко-балковій. У результаті з'явилися такі нові варіанти, як напівколона й пілястр. ... ». Далі для кращого розуміння тексту використовуємо післятекстові вправи, наприклад: 1. Дайте відповіді на питання, наприклад: 1. *Що таке колони?* 2. *Як використовували колони римляни?* 3. *Які нові варіанти колони з'явилися?* 4. *Які види колон ви знаєте?* 5. *Яким буває стовбур колони?* 2. Заповніть таблицю за зразком. Порівняйте слова. Поясніть зміни: *принести – принесений, підтримати, використати, навантажити, з'єднати, назвати, використовувати, імітувати, прикрасити* тощо. 3. Заповніть таблицю словами з тексту чи вже відомими за зразком. *Частини колони:* стовбур, ... *Конструкції:* колона, ... *Стилі:* романський, ... 4. Розділіть слова за питаннями. *З чим колона? Яка колона? З чого колона?:* декоративна, норманська, з багатьма прикрасами, з каменю, з мозаїкою, грецька, з дерева, індійська, з базами, романська, з канелюрами, з головами, римська, з написами, червона, китайська, з дерева, з квітами, складна. 5. Вставте правильний варіант – а), б), в) чи г). 1. У Греції колони ... антаблемент і разом із ним підтримували дах: а) *підпирають*; б) *тримали*; в) *несли*; г) *заносять*. 2. Колони можуть бути ... ,

як римські: а) перпендикулярними; б) вертикальними; в) парними; г) горизонтальними.

3. У романській і готичній архітектурі ... колон із базами з'єднувалися разом: а) багато; б) кілька; в) мало; г) декілька. 6. Напишіть римські числа – арабськими: X–XII ст., XIII ст., XIX ст., XI–XII ст., V ст. до н.е., IV ст., XV ст., XX ст., VIII–IX ст. (Бойко, 2014: 52–57).

Залучайте до обговорення й пояснення всю групу. Сильні допомагають слабким, слабкі перевіряють сильних на запам'ятовування нового матеріалу чи слів. Усі разом допомагають зрозуміти та проаналізувати архітектурний матеріал викладачеві-філологу. Практичне заняття в монологічній групі з різним рівнем підготовки проходить важко, але досить цікаво й напружено. Воно значно відрізняється від бінарного уроку в поєднанні кількох спеціальностей. Лише на організацію та зосередження уваги потрібно сорок хвилин. Кількість вивченого матеріалу, відповідно, невелика, хоча активність дуже висока. Для таких студен-

тів-іноземців краще підходять науково-популярні тексти, хоча вони деколи незадоволені.

Висновки. Саме в процесі апробації й опрацювання певних методичних розробок чітко вимальовується та схема, яка зможе допомогти студентам-чужоземцям вивчити мову і спрямувати викладачів на пошук найрізноманітніших методів викладу й подачі мовного матеріалу. Бінарні заняття стали одним із вирішенням надважливих проблем у проведенні практичних занять з української мови як іноземної, дали можливість розвивати аналітичні здібності, винахідливість і компетентність студентів. Вони володіють величезним виховним потенціалом, а також засобом підвищення мотивації вивчення предметів, оскільки створюють умови для практичного застосування знань і розвивають навички самоосвіти. Та навіть досконало продумане заняття завжди буде мати певні відгалуження та уточнення, тому лише в спілкуванні й пізнанні потреб студента викладач може досягти істини в навчанні та викладанні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наука і техніка в сучасному світі: збірник науково-популярних текстів та навчальних завдань для студентів-іноземців технічних вишів / Г. І. Бойко, І. В. Василюшин, Т. В. Гроховська, О. А. Качала, А. В. Моторний, І. П. Юзвяк ; за ред. І. Карого. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. 180 с.
2. Мистецтво створення споруд : навчальний посібник для студентів-іноземців 1–3 курсів технічних вишів. Спеціальність архітектура і будівництво (Рівень В1-В2) / Г. І. Бойко, О. А. Качала, А. В. Моторний, О. М. Палінська, Л. В. Харчук. Львів : Львівська політехніка, 2014. 300 с.
3. Дзеньдзюра Н. Словник словотвірних гнізд як один із засобів вивчення української мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : збірник наукових праць. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2014. Вип. 10. С. 79–84.
4. Козелко І. Вивчення фонетики в іншомовній аудиторії. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної* : збірник наукових праць. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2015. Вип. 11. С. 126–130.
5. Куньч З. Й. Системне вивчення науково-технічної термінології у роботі зі студентами-іноземцями. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. Вип. 3. С. 198–202.
6. Лисицька О. О. Бінарні уроки як шлях реалізації інтегрованого. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 2 (50). Частина 1. С. 231–236.
7. Лещенко Т. О., Самойленко І. В., Юфименко В. Г. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні. *Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні XX–XXI століть: до 70-ліття від дня народження Березині української пісні* : збірник наукових праць. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. С. 253–261.
8. Мельник І. В. Методика проведення бінарних уроків як однієї з форм реалізації міжпредметних зв'язків. 2015. URL: <https://www.slideshare.net/inessaml/ss-44178834> (дата звернення: 27.01.2020).

REFERENCES

1. Boiko H.I., Vasylyshyn I.V., Hrokhovska T.V., Kachala O.A., Motornyi A.V., Yuzviak I.P. Nauka i tekhnika v suchasnomu sviti: zbirnyk naukovo-populiarnykh tekstiv ta navchalnykh zavdan dla studentiv-inozemtsiv tekhnichnykh vyshiv [Science and technology in the modern world: a compendium of popular science texts and teaching tasks for foreign students of technical university] / za red. I. Karoho. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 2012. 180 s. [in Ukrainian].
2. Boiko H.I., Kachala O.A., Motornyi A.V., Palinska O.M., Kharchuk L.V. Mystetstvo stvorennia sporud. Navchalnyi posibnyk dla studentiv-inozemtsiv 1-3 kursiv tekhnichnykh vyshiv. Spetsialnist arkhitektura i budivnytstvo (Riven B1-B2) [The art of building structures. Tutorial for foreign students 1–3 courses of technical higher education. Specialty Architecture and Construction (Level B1- B2)]. Lviv : Lvivska politekhnika, 2014. 300 s. [in Ukrainian].
3. Dzendziura N. Slovnyk slovotvirnykh hnidz yak odyin iz zasobiv vyvchennia ukraïnskoi movy yak inozemnoi [Dictionary of word-forming nests as one of the means of studying Ukrainian as a foreign language] // *Teoriia i praktyka vykladannia ukraïnskoi movy yak inozemnoi* : zb. nauk. prats. Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU im. I. Franka, 2014. Vyp. 10. S. 79–84 [in Ukrainian].

4. Kozelko I. Vyvchennia fonetyky v inshomovnij audytorij [Studying phonetics in a foreign language audience] // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi : zb. nauk. prats. Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU im. I. Franka, 2015. Vyp. 11. S. 126–130 [in Ukrainian].
5. Kunch Z.I. Systemne vyvchennia naukovo-tekhnichnoi terminolohii u roboti zi studentamy-inozemtsiamy [Systematic study of scientific and technical terminology in working with foreign students] // Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi. Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU im. I. Franka, 2008. Vyp. 3. S. 198–202 [in Ukrainian].
6. Lysytska O.O. Binarni uroky yak shliakh realizatsii intehrovanoho navchannia [Binary lessons as a way to implement integrated learning] // Tavriiskiy visnyk osvity, 2015. № 2 (50). Chastyna 1. S. 231–236 [in Ukrainian].
7. Leshchenko T.O. Formuvannia linhvokrainoznavchoi kompetentsii inozemnykh studentiv medychnykh VNZ zasobom ukrainskoi pisni [Formation of linguistic competence of foreign students of medical universities by means of Ukrainian song] // T. O. Leshchenko, I. V. Samoilenko, V. H. Yufymenko. Tvorchist Raisy Kyrychenko v kulturnomu prostori Ukrainy na pokordonni KhKh-KhKhI stolit: do 70-littia vid dnia narodzhennia Berehyni ukrainskoi pisni : zb. nauk. prats. Poltava : PNPV imeni V. H. Korolenka, 2013. S. 253–261 [in Ukrainian].
8. Melnyk I.V. Metodyka provedennia binarnykh urokiv yak odnoi z form realizatsii mizhpredmetnykh zviazkiv [Methods of conducting binary lessons as a form of implementation of cross-curricular relations] – URL : <https://www.slideshare.net/inessam/ss-44178834> (data zvernennia 27.01.2020).